

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Caput I. Quid de impositione Pœnitentiæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

mortem, vix dimittendum sine absolutione sub conditione. Secus vero, si sit infidelis, vel hæreticus, quia ille est omnino incapax, hic certe dispositus, nisi vero serio antea dixerit, se velle mori ritu catholico. Denique, si quis adveniente Sacerdote sit mortuus, certum est, non posse Sacramentaliter absolvi, quamvis antea dedisset signa pœnitentiæ, cap. *Multiplex 49. de Pœnit. d. 1.* quia non est amplius in statu viæ: neque citetur in oppositum Opusc. 65. D. Th. nam hoc falso ei adscribitur: Moy. n. 16. neque citentur aliqui Medici dicentes, animam rationalem manere etiam uno, vel altero quadrante post mortem vulgariter existimatam; nam ea opinio est communiter improbabilis; si autem auctoritate, vel ratione fieret alicui saltem dubie probabilis, posset is absolvere sub conditione.

QUÆSTIO V.

De Operis Satisfactione.

OPERIS satisfactio, ut vocatur à Florentino, est *Executio pœnitentiæ impositæ à Confessario*: ideoque est pars hujus Sacramenti, non quidem essentialis, cum sine illa adhuc sit essentialiter validum; sed certe integralis pertinens ad integrum ejus complementum. Hinc dicitur pœnitentia Sacramentalis, & causat ex opere operato remissionem pœnæ temporalis, non quidem omnis omnino, cum hoc sit proprium baptismi, sed certe majoris, quam si fieret sine Sacramento. Dividitur autem in mere pœnalem, seu vindicativam culpæ præteritæ, & in medicinalem, seu præservativam etiam à culpa futura. Videnda hic est ejus impositio, acceptatio, executio, & commutatio; tum demum satisfactio per Indulgentias.

CAPUT I.

Quid de impositione Pœnitentiæ?

Dico primo: Confessarius absolvens tenetur imponere pœnitentiam: Doctores communiter. Ratio est,

est, tum quia ex Trid. *sess.* 14. c. 5. Confessarius est Judex, & Medicus: ergo debet eam imponere, tum in punitionem, tum in medelam; tum quia ex eodem Trid. c. 8. Sacerdotes tenentur curare integritatem Sacramenti; ideoque *Debent Sacerdotes salutare, & convenientes satisfactiones injungere*: peccant igitur, si non injungant; & quidem graviter, si non injungant in confessione mortalium; si autem non injungant in confessione venialium, aut mortalium alias directe absolutorum, satis probabile est, peccare tantum venialiter ob levitatem materiæ: Lug. Tamb. & alii; & nihil peccant, si pœnitens in articulo mortis nullam exequi possit pœnitentiam, ut si impos sit mentis, omnino debilis, &c.; quia vel physice, vel moraliter est incapax; at si potest minimam, injungi debet, puta proferre semel nomen Jesu, elevare mentem ad Deum, &c. Cæterum non expedit injungere, ut perferat patienter infirmitatem, cum fieri possit, ut id magnam ei molestiam afferat timenti, se non rite satisfacere, ut notat Bon. Si Confessario revelatum sit, quod pœnitens per se perfecte satisfecerit, nec indigeat in futurum remedio, Con. Suar. & alii putant, posse nullam pœnitentiam injungi; sed melius contradicit Croix n. 1238. quia integrandum est Sacramentum; quod, si nulla luenda sit pœna, satisfactio illa manebit in Thesauris Ecclesiæ. Idem est, si pœnitens certo lucratus sit indulgentiam plenariam contra Sotus, Tambur. & alios. Idem, si pœnitens velit lucrari jubilæum; etsi tunc possit minorari pœnitentia vindicativa, non tamen medicinalis; quia æque ac aliis debet impediri relapsus: Suarez, Bon. & alii.

Neque obstat Gloss. in Extrav. *Antiquorum, de Pœnit. & Remis.* dicens, Bonif. VIII. ibi noluisse per Confessarios in Jubilæo injungi pœnitentias; nam tantum ait Bonifacium tunc voluisse pro pœnitentia injungi tantum opera jubilæi à se præscripta; ideoque hæc tenebantur injungere Confessarii. Sed, quidquid sit de hoc, nunc Pontifices in jubilæis communiter addunt, ut pœnitentia salutaris injungatur, ideoque imponenda est, præsertim medicinalis.

Si pœnitens statim post absolutionem addat novum peccatum, cujus nova detur absolutio, Amic. putat, non esse opus injungi novam pœnitentiam, si peccatum illud

illud non mutet notabiliter statum pœnitentis ; & idem putat Tamb. si scrupulosus sæpius redeat cum novis culpis ; sed melius Croix n. 1239. ait, ad integrandum Sacramentum aliquam levem addendam, vel saltem priorem injungendam pro utraque confessione.

Nota demum, pœnitentiam imponendam post audita peccata, quia est actus judicialis post cognitionem causæ; sed ante absolutionem, ut videatur, an pœnitens sit parere paratus ; quamvis etiam imponi possit post absolutionem, modo moraliter cum ipsa conjugatur : Tambur.

Dico secundo : Pœnitentia injungenda est pœnitenti sub aliqua obligatione præcepti : Vasq. Turrian. Con. Lug. Arriag. Amic. & alii contra alios dicentes, posse injungi etiam sub consilio. Ratio est, Primo, quia Confessarius eam injungit, ut Judex, ex Trid. cit. & Judex obligat reum ad pœnam promeritam : Secundo, quia ex eodem Trid. c. 8. eam injungit ex potestate, quam habet ligandi, & non ligat, nisi obligat ; ergo, &c. Addit tamen Aversa, Primo, Posse ex rationabili causa pœnitentiam de se gravem, & pro mortalibus debitam imponi sub obligatione tantum levi, puta nimium scrupuloso in ea exequenda : Secundo, Posse imponi sub disjunctione hanc, vel illam, ita ut ad eam obligetur pœnitens, quam ipsemet elegerit : Tertio, Posse præter pœnitentiam obligatoriam injungi alia opera pro libertate pœnitentis agenda, quia sic vi absolutionis probabiliter elevantur ad satisfaciendum etiam ex opere operato ; quamvis enim verba illa Confessarii, *Quidquid boni feceris, &c.* probabiliter nihil operentur ex opere operato, cum non auctoritative, sed mere deprecatorie dicantur ; tamen aliquid operantur ex institutione Ecclesiæ, quæ potest concedere indulgentias, ideoque D. Th. *Quodlib.* 3. a. 13. ait, *Opera per hoc accipere vim expiandi peccata.*

Dico tertio : Pœnitentia debet esse proportionata peccatis, non absolute, sed respective ad pœnitentem : Doctores communiter. Ratio est, quia Trid. *sess.* 14. c. 8. ait, Confessarios debere injungere *Salutares, & convenientes satisfactiones, quantum spiritus, & prudentia suggererit* : ergo pœnitentia non debet esse proportionata peccatis absolute, sed respective ad facultatem, dispositionem, & utilitatem pœnitentis. Hinc, quamvis olim pro quovis mortali injungenda erat pœnitentia septennis, jejunandi in pane, & aqua die Lunæ, Vene-

R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. Z ris,

ris, & Sabbati; ut colligitur ex Canon. Pœnitential. Decr. Gratiani adjectis: tamen hodie merito remissus est talis rigor; non quia refrixit charitas, ut perperam dicunt Rigoristæ, sed primo, ne confessio ab hæreticis impugnata, ut impossibilis, per duras pœnitentias reddatur magis odiosa: Secundo, quia notum est, benignas potius prodesse, quam rigidas, eo quod sic magis alluciantur fideles ad frequentiore usum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ: Tertio, quia usus introductus indulgentiarum occasione Belli Sacri est modus satisfaciendi utilior, & facilior: v. Franc. Cler. Rom. p. 2. c. 1.

Itaque quantitas, & qualitas pœnitentiæ ex Trident. citat. prudentis Confessarii arbitrio relinquitur, *Prout spiritus, & prudentia suggererit.* Et primo attendit facultas pœnitentis; nam pro iisdem delictis non eadem pœnitentia injungi debet debili, ac forti, pauperi, ac diviti, puero, vel mulieri, ac viro, &c. Secundo, Utilitas pœnitentis, ob cujus spiritualem infirmitatem sæpe expedit moderata pœnitentia etiam pro gravissimis delictis, ne scilicet scandalizetur, & omittat, ne confessionem fugiat, vel certe Confessarios ineptos adeat, qui eum curare nesciant: Lugo. d. 25. l. 5. addens, monendum tunc pœnitentem de insufficientia pœnitentiæ, & suadendum usum indulgentiarum, & aliquando imponendum, ut per se satisfaciatur: Tertio, Dispositio pœnitentis, ob quam multum minui potest pœnitentia, si v. g. pœnitens accesserit maxime contritus, si per se præstet multa bona opera pœnalia, si humiliter exceperit correctionem Confessarii; item, si adsit obligatio restituendi, se reconciliandi cum offenso, vel inimico, vitandi occasiones, &c. cum hæ obligationes sint per se graves, & pro parte pœnitentiæ injungi possint: Quarto demum, si adsit jubilæum, aut indulgentia, minui potest pœnitentia vindicativa, non autem medicinalis, juxta jam dicta. Si autem nulla ex his adsit rationabilis causa, peccant graviter Confessarii imponentes pro gravibus delictis pœnitentiam levem, quia Tridentin. cit. ait, *Eos fieri peccatorum participes, qui sine justa causa, &c.* In dubio autem, an adsit justa causa, inclinandum est in partem benigniorem, quia in ea minus est periculi, juxta illud Auctoris Op. Imperf. in Matth. *Etsi erramus, modicam pœnitentiam imponentes, nonne melius est propter misericordiam rationem reddere, quam propter crudelitatem?*

delitatem? Quare nunquam imponenda est pœnitentia perpetua, vel ingressus in Religionem, vel votum perpetuum: quod, si in pœnam admittat Confessarius votum pœnitentis de non relabendo, expedit, ut non permittat hoc votum, nisi ad tempus, ut videat, an possit, necne; & similiter, si imponat pœnitentiam conditionatam: v. g. ut toties jejundet, quoties relabatur, præfinitum est tempus v. g. usque ad proximam confessionem. Neque imponi potest pro delictis occultis pœnitentia publica, quia saltem indirecte revelaretur sigillum: D. Th. Suar. & alii. At pro delictis publicis, si opus esset ad tollendum scandalum, posset, ac deberet imponi, secundum Trident. *sess.* 24. c. 8. *de Refor.* quia aliunde esset jam ad id obligatio, ideoque nec revelaretur sigillum. Denique monet S. Franc. Sales *in instr.* c. 9. non dandas pœnitentias ex multis rebus diversis, quia pœnitens, vel obliviscitur, vel exequitur sine fervore.

Dico quarto; Pœnitentia debet esse opus bonum pœnale: Doctores communiter cum D. Thom. Ratio est, quia non satisfit pro pœna, nisi exhibeatur opus pœnale. Talia ex Trid. *sess.* 14. *can.* 13. sunt jejunia, orationes, & eleemosynæ, &c. Ad jejunia reducuntur quælibet aliæ macerationes corporis, ut verbera, castigationes sensuum, subtractiones commoditatum, &c. quæ & pœnalia sunt, & medicinalia contra peccata carnis, gulæ, &c. Ad eleemosynas spectant quævis opera misericordiæ, etiam spiritualis; & imponi possunt divitibus, avaris, &c. caveat tamen confessarius, ne eleemosynas sibi, vel suis applicare velit. Ad orationes pertinent reliqua bona opera etiam interna, ut actus Fidei, Spei, Charitatis, Contritionis, &c., item Orationes vocales, Confessiones, Communiones, Meditationes, Lectiones Librorum Spiritualium, Visitationes Ecclesiarum, &c. Quod si ad hæc opera pœnitens aliunde teneatur, possunt etiam injungi pro pœnitentia; & aliquando ita expedit, ut majorem diligentiam in eis pœnitens adhibeat; & si omittat, contrahit novam malitiam contra integritatem Sacramenti: Vasquez, Lug. & alii. Regulariter tamen expedit imponere opus distinctum; imo, si nihil addat Confessarius, ita intelligitur; v. g. si dicat, *Audias Missam*, intelligitur præter illam, ad quam aliunde teneris. At si dicat, *Hoc die Festo audias duas Missas*, ex tali modo injungendi colligitur, quod

quod velit, ut præter Missam debitam festo, unam aliam audias, Con. Tambur. & alii: Similiter, si dicat, *Per 15. dies audias quotidie duas Missas*, non ideo teneris die festo tres audire; & si dicat, *Quotidie per mensem audias Missam*, satisfacis die festo audiendo unam; quia ita præsumitur mens Confessarii, cum pœnitentias per plures dies imponit. Dian. Avers. Amic. & alii.

Potest etiam pro pœnitentia imponi opus, cujus tum impetrationem, tum satisfactionem applices pro aliis, pro defunctis, &c. quia satisfactio ex opere operato ratione Sacramenti semper applicatur tibi; & insuper ipsa applicatio pro defunctis est tibi satisfactoria: Lug. d. 25. l. 5. num. 62. Probabiliter etiam potest ipse Confessarius subire partem operis injungendi, eamque applicare pœnitenti; quia sic fit moraliter ejus opus, & satisfacit ex opere operato; & similiter potest concedere pœnitenti facultatem, ut pœnitentiam per alium persolvat D. Thom. Sot. Suar. & alii; quamvis probabilius dicant Vasquez, Layman, Bonac. & alii, tunc partem integram Sacramenti esse tantum ipsam procuracionem, ut alius secundum voluntatem Confessarii ponat opus. Cæterum, si Confessarius nihil exprimat, pœnitentia persolvenda est ab ipso pœnitente; damnatur enim ab Alex. VII. hæc Prop. 15. *Pœnitens propria auctoritate substituere alium sibi potest, qui loco illius pœnitentiam adimpleat*: si autem opus injunctum sit eleemosyna, perinde est, si eam des propria, vel alienam manu, & idem est, si imposita sit restitutio.

CAPUT II.

Quid de acceptatione & exequutione Pœnitentia?

Dico primo: Tenetur pœnitens acceptare pœnitentiam impositam à Confessario, si sit tolerabilis; Doctores communiter ex Trident. cit. Ratio est, quia Confessarius ex dictis tenetur illam imponere: ergo à fortiori tenetur pœnitens eam acceptare, utpote qui tenetur ei obedire, ut Judici recte judicanti, & integrum reddere Sacramentum. Hinc Suar. Bonac. & alii temerariam post Trident. dicunt sententiam Cajet. Med. Nav. & aliorum putantium, posse à pœnitente eligi aliam pœnam, vel eam luere in Purgatorio, quamvis
Sot.